„Gjesdal-kompaniet"

Militær motstand i Ålgårdsområdet 1940-45

Karer fra Gjesdalkompaniet

Håkon C. Nilssen

Sven Ålgård

½ års Samf. fag
Levert av
Torjus Siverken

FORORD

Oppgaven om Gjesdalkompaniet og motstanden i og omkring Ålgård har jeg laget for å kunne bli brukt ved Gjesdal ungdomsskole. Mange av hendelsene som blir beskrevet har skjedd i skolens umiddelbare nærhet, noe som jeg tror kan virke motvirende på elevene.
Jeg har derfor skrevet oppgaven som en fortelling der organisering og gjennomføring av militær motstandskamp i Ålgårdsområdet har vært hovedtemaet.

Som hovedkilde har Sven Ålgård, 92 år og lokal motstandsleder, vært benyttet. Han har krydret sin fortelling med en del selvopplevde episoder både fra motstandsarbeidet og fra daglige gjøremål. Personlig synes jeg disse forteller en vesentlig del om menneskene bak hendelsene, enten det var nordmenn eller tyskere. Ikke minst kan det være greitt å få et litt mer nyansert bilde av tyskerne enn det som ofte kommer i fokus gjennom krigslitteratur.

I en viss grad blir også hendelser utenfor Gjesdal beskrevet, men da bare fordi de har direkte tilknytning til det som skjedde i og omkring heimefronten i Gjesdal. Det aller meste om denne er nedskrevet slik hendingene har brent seg inn i Sven Ålgård sitt fenomenale minne.

Sandnes, den 27. juli 1984
Torjus Sivertsen

Intervjuobjekter:

Sven Ålgård, Ålgård
Karsten Ravndal, Ravndal

Litteratur:

Bernhard Lund: "Det hendte i Rogaland"
Gerd Schanche: "Stritt folk"
Andreas Hauge: "Kampene i Norge 1940" Bind I
Herman Henriksen: "Bygda i krig"

Skisse av Algård anno 1940

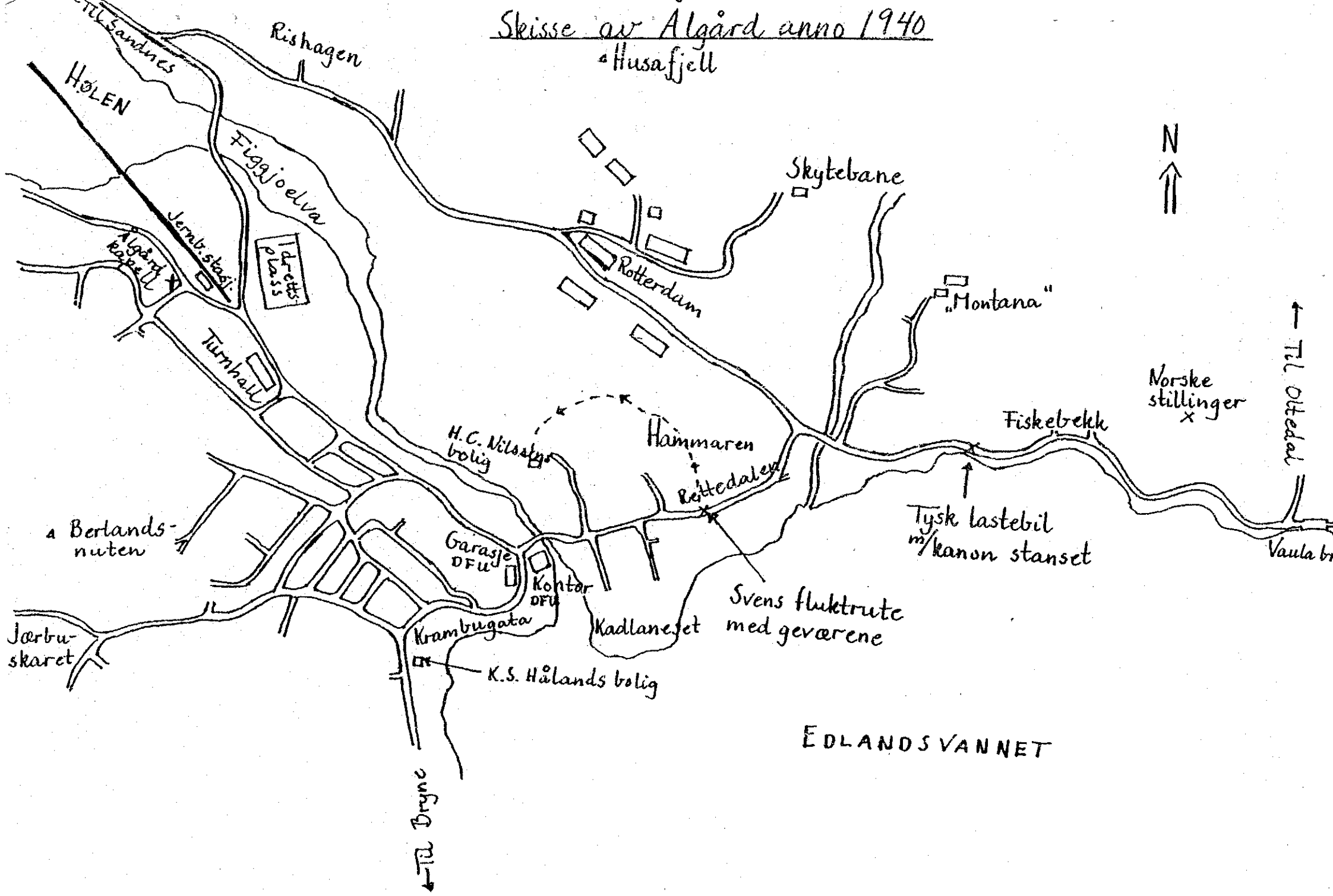

I. FØR KRIGSUTBRUDDET I NORGE.

Da tyskerne marsjerte inn i Polen den 1. sept. 1939, førte det straks til at England og Frankrike erklærte Tyskland krig. Dermed var den 2. verdenskrig i gang. Disse hendingene ute i Europa høsten -39 var en medvirkende årsak til at det ble dannet frivillige militærkompanier rundt om i Rogaland. Dette skjedde også på Ålgård, der Gjesdalkompaniet hørte hjemme. Menn fra Ålgård og Oltedal dannet ryggraden i kompaniet. Kompanisjef var fanejunker (kaptein) K. S. Håland fra Ålgård. Med seg i ledelsen av kompaniet hadde han Sven Ålgård. Han ble valgt til skyteleder. Kompaniet drev med skyteøvelser en gang i uka, enten på skytebanen eller som tørrtrening i Turnhallen på Ålgård. Turnhallen var DFU (De Forede Ullvarefabrikker) sin eiendom, men disponent Håkon C. Nilssen lot kompaniet vederlagsfritt få låne den. Han var forøvrig med og organiserte kompaniet selv.

Våpen og utstyr hadde de fått utlevert av Forsvaret. Det bestod av rifler, bajonetter, bandolær og ammunisjonsvesker.

Den mer og mer spente situasjonen ute i Europa førte også til at Gjesdalkompaniet begynte å drive med mer alvorlige krigsøvelser. Bl.a. holdt de et stort "øvelses-slag" ved Straumbrua rett sør for Ålgård i månedskiftet Februar/mars 1940.

Søndag 7. april lå deler av kompaniet på skytebanen og drev med øvelsesskyting. Ammunisjon hadde de fått av kommunen, som hadde bevilget 30 skudd pr. mann. I en pause under skytingen mente å kunne høre kanontorden fra Nordsjøen. Det viste seg å ha vært engelske krigsskip som skjøt mot tyske transportskip.

II. KRIGSUTBRUDDET.

Men det tyske angrepet på Norge kom likevel overraskende på de fleste. Den 9. april kl. 08.00 om morgenen ble Sola flyplass angrepet av tyske fly og 120 fallskjermjegere. De norske styrkene på flyplassen gjorde motstand, men måtte hurtig trekke seg tilbake.På Madlamoen lå Jegerbataljonen, som bestod av folk fra Østlandet, på nøytralitetsvakt. Disse ble i løpet av de tidlige morgentimer trukket tilbake mot Oltedal og passerte Ålgård om morgenen den 9. april. Dette var for de fleste av Ålgårds befolkning det første hint om at krigen var i gang.

Både på Sviland og Ålgård var det depoter med militære effekter og våpen. Da mobiliseringsordren, etter mye rot fram og tilbake, endelig

Tyske fallskjermsoldater lander på Sola flyplass den 9.april
[Tegning av Hauge]

ble gitt ca. kl. 09.00 om morgenen, ble det straks satt i gang arbeid med å bringe utstyret fra disse lagrene til Oltedal der en var i gang med å organisere den norske styrken.

Sven Ålgård fikk om morgenen beskjed om å møte på "Landevernsdepotet", som var i den gamle OFU-garasjen [der Krossen matsenter ligger i dag]. Lastebiler var rekvirert, og både våpen, ammunisjon og klær ble lastet opp og kjørt bort. Det aller meste havnet på Oltedal, men noe utstyr ble også kjørt direkte til Nevlandsheia, der det ble lagret i flere låver. Våpnene til Gjesdalkompaniet ble også fraktet til Nevlandsheia om formiddagen den 9. april. Ammunisjonen som lå igjen tok imidlertid Sven med seg hjem ogskjulte den innenfor bordkledningen på uthuset. Den ble ikke tatt fram igjen før krigen va over.

III. FØRSTE KAMPER I OG OMKRING ÅLGÅRD.

Selv om Gjesdalkompaniet nettopp hadde prøvd å forberede seg på et slikt angrep mot Norge, skjedde det hele alt for fort disse første timene. En fikk ikke tid til å samle kompaniet til motstand. I stedet ble det opp til hver enkelt å komme i kontakt med de som organiserte motstanden. Ikke få var det som på eget initiativ tok seg fram til Sviland og Oltedal for å stille seg til rådighet. En av disse var Karsten Ravndal fra Ravndal. Sammen med kameraten, Georg Nevland, hadde han møtt på Ålgård den 9. april. Utpå ettermiddagen syklet de videre til Sviland. Men der var det nokså kaotiske forhold, og på egen hånd tok de seg inn på lageret og forsynte seg. Med våpen og ammunisjon i hånd ble de så sendt til kaptein Klunderud og innrullert i hans kompani. Allerede samme natt ble de fraktet til Oirdal med bil.

Innen 11. og 12. april hadde de norske styrkene i Oltedal- og Oirdal-området fått organisert seg. Om kvelden den 14. kom ordren om framrykking til Ålgård. I løpet av natten til den 15. ble vei og jernbane mellom Ålgård og Sandnes ødelagt ved Figgjo. Karsten Ravndal forteller at kompaniet hans først ble plassert på Edland mot Bryne. Senere ble de fraktet til Bråstein.Der var Karsten med på den første trefningen med tyskerne siden erobringen av Sola flyplass den 9. april. Trefningen skjedde ei uke seinere, den 16.. Etter ca. 1 times kamphandlinger trakk nordmennene seg tilbake til Figgjo.

Dagene fra den 9. hadde vært relativt rolige, om enn spennende, for Ålgårds befolkning. Men fra morgenen den 17. merket de at krigens virkelighet var nær. Over hele Ålgård forskanset folk seg i kjellerne for å være mest mulig beskyttet.

Tyskerne rykket fram langs hovedveien. De norske lagene som møtte dem gjorde god motstand. Men kommunikasjonen dem i mellom var dårlig, og etter hvert måtte de gi opp for den tyske overmakten og trekke seg tilbake. Dermed var Ålgård på tyskernes hender. At det hersket ikke så lite virvar under den norske tilbaketrekningen, vitner Karsten Ravndals beretning om: Hans lag hadde trukket seg tilbake fra stillingen på Figgjo langs Flassavannet mot Ålgård. De var imidlertid usikre på situasjonen der og sendte en for å spionere. Da han ikke kom tilbake, dro resten av laget etter. Ved DFU sitt kontorbygg møtte de en karmed bil, og de hoppet alle opp i den. De kjørte gjennom Rettedalen mot meieriet, men der var allerede tyskerne på plass. Sjåføren ga full gass, og de suste gjennom flokken av tyskere og kunne slutte segtil de norske styrkene på Lima. Kompaniet til kapt. Klunderud, der Karsten var, ble deretter sendt videre til Vikeså og Gloppedalen.

Tyskerne inntok Ålgård ca. kl. 16.00. De virket svært nervøse etter kampene og brølte og skjøt vilt. Ei eldre dame fikk en maskinpistolsalve rett over hodet da hun våget seg ut på "utedoen". Alle voksne menn ble samlet i "Udlahuset" på DFU og i det gamle skolehuset. Der ble de stilt mot veggen og kroppsvisitert. De eldste fikk gå hjem etter noen timer, men de fleste måtte bli der natten over. En del av tyskerne innkvarterte seg på Turnhallen.

De norske styrkene hadde ikke trukket seg langt bort. Rett sør for Ålgård, ved Vaulakleiva, Bollestad skole og Fiskebekk, forskanset de seg igjen. Da tyskerne mot kvelden fortsatte framrykkingen, lå en tropp frivillige fra Stavanger klar i Vaulakleiva og ventet. Fremst i framrykkingen kom enlastebil med soldater og med en kanon på slep. Straks de rundet siste svingen mot Fiskebekk ble de tatt under hard ild fra de norske stillingene. Bilen ble skutt i stykker og stoppet. Tyske soldater forsøkte å finne skjul bak og under bilen, menble hele tiden heftig beskutt. Nordmennene gikk til angrep, og da overga 10 delvis sårede tyskere seg. 9 andre hadde falt og 2 var hardt såret. Med dette stoppet den tyske framrykkingen for den dagen. Men nordmennene trakk seg også tilbake til nye stillinger mens tyske fly "hang" over dem og skjøt mot alt som rørte seg.

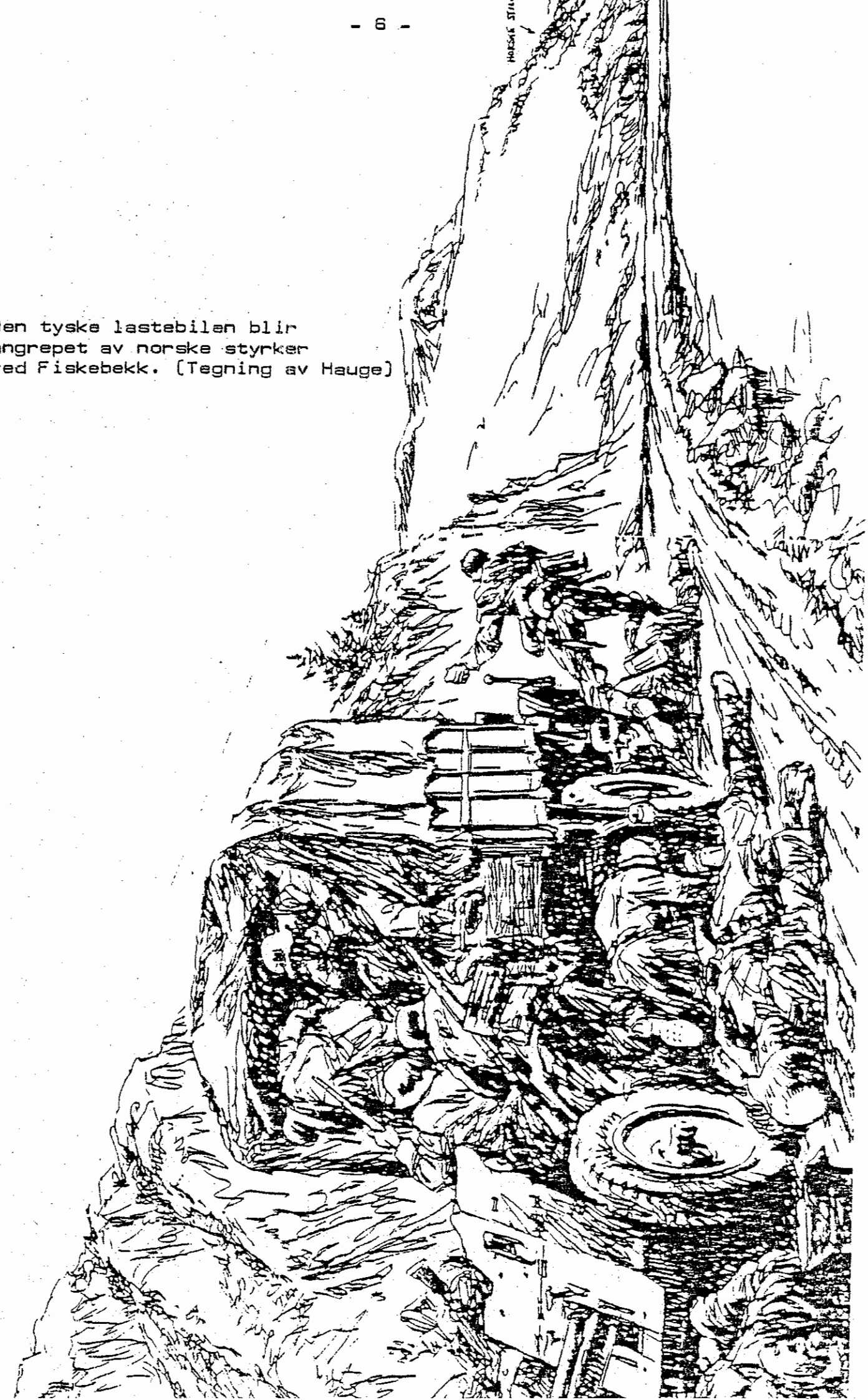

Den tyske lastebilen blir angrepet av norske styrker ved Fiskebekk. (Tegning av Hauge)

Sven Ålgård hadde ikke blitt innbrakt av tyskerne om ettermiddagen, men nå fikk både han og resten av familien føle krigen nærmere på kroppen. Gården til Sven, populært kalt "Montana", lå strategisk til på høydedraget over Fiskebekk. Der forskanset nå et tysk kompani på ca. 100 mann seg. Sven hadde på forhånd forsterket kjelleren og lagt sandsekker og store steiner rundt vinduene. Dette visste en del Ålgårdsfolk om, og da krigshandlingene begynte på Ålgård, søkte de opp til gården. Men i stedet for å unngå kamphandlinger, havnet de midt oppe i de hardeste beskytningene mot Ålgård. Hele neste dag lå tyskerne der, og ilden fra de norske stillingene ble nå konsentrert om Svens gård. Særlig var granatene fra norske bombekastere ved Bollestad skole nærgående. Midt under bombardementet ble så Sven kommandert opp fra kjelleren. En tysker stilte seg bak og brukte han som skjold og speidet mot de norske stillingene. Det var nervepirrende øyeblikk, men heldigvis ble det ikke skutt akkurat da.

Nede i kjelleren var folk nervøse og oppskjørtet. Sven hadde kone og fire mindreårige jenter på 10, 9, 8 og 5 år. Alle reagerte de med redsel da en granat eksploderte i hushjørnet og kastet både stein og sandsekker gjennom vinduene. Samtlige ruter på to sider av huset ble knust og bordkledningen sundskåret. Men, underlig nok, ingenting inni huset ble ødelagt. Den eldste jenta ble vettskremt av det forferdelige smellet og løp i panikk. Først utenfor huset klarte Sven å gripe tak i henne og bære henne ned i kjelleren igjen. Det gikk ei god stund før hun roet seg.

Etter et par dager forlot tyskerne gården og fulgte etter nordmennene som etter hvert trakk seg tilbake. Ikke alle steder klarte de å gjennomføre en kontrollert tilbaketrekning. Den overlegne tyske hær virket skremmende, og bl.a. på Ravndal løp endel soldater fra "Bombevingen", kompaniet som hadde ligget på Sola da tyskerne kom, fra både våpen og ammunisjon og overga seg. Olav Ravndal, bror til Karsten, var raskt ute og smlet inn både våpen ogammunisjon før tyskerne nådde fram. Alt sammen ble gjømt under en heller ved gården på Ravndal. I alt fikk han tak i 1 maskingevær, 7 Krag-Jørgensen rifler og ca. 5000 skudd. Disse ble tatt fram igjen helt på slutten av krigen og brukt av Gjesdalkompaniet.

De norske styrkene forskanset seg til slutt i Oirdal og i Gloppedalsura. Begge disse stedene ble det utkjempet harde kamper. Ved Oirdal

forsøkte tyskerne å kjempe seg ned Røyrdalen mot Oirdal sentrum den 21. april. Men de norske styrkene holdt stand, selv om tyskerne angrep hardt og hadde støtte av bombefly. Sent på kvelden den 22. gikk imidlertid 2 tyske kompani over fjellet fra Madland og klarte å falle de norske styrkene i ryggen. Sjefen for den norske bataljonen i Oirdal, major Brandt, ble skutt og døde et par dager senere.

I Gloppedalen lå Klunderuds kompani og ventet på tyskerne som kom fra Vikeså. Før de nådde opp til ura, måtte de rykke fram den smale veien langs Vinjavannet. På andre sida av veien reiser fjellveggen seg flere hundre meter rett opp, så dette var eneste adkomst til ura. I løpet av 22. april og kvelden til 23. angrep tyskerne med en utrolig gåpåvilje, der de uten noen form for dekning forsøkte å innta de norske stillingene. Men nordmennene kjempet desperat, selv om ammunisjonen var på det nærmeste slutt, og tyskerne klarte ikke å bryte gjennom. Tapene deres var store: 32 drepte og 120 sterkt såret. En nordmann døde av skadene og 4 ble såret.

Fra slaget i Gloppedalsura den 22. april. I svingen ser vi falne tyskere.
(Tegning av Hauge)

Etter at major Brandt ble hardt såret, ga han ordre om at bataljonen skulle overgi seg. På morgensiden den 23. april ga så oberst Spørck, sjef for Jæren avsnitt, ordre om at styrkene i Stavangerområdet skulle kapitulere. Med dette var de direkte krigshandlingene i vårt område over.

IV. PERIODEN FRA SOMMEREN -40 TIL VÅREN -44.

Selv om de norske styrkene hadde kapitulert,var det mange som allerede da begynte å forberede et nytt oppgjør med tyskerne. De mente dette måtte komme nokså snart, for fra England var budskapet: "Gjøm våpen, vi kommer snart til hjelp".

Sven Ålgård og Håkon C. Nilssen tok tidlig kontakt med hverandre og begynte å samle og gjømme våpen. Lageret på Nevlandsheia, ca. 200 rifler, hadde tyskerne fått kjennskap til. Men før tyskerne fikk kloa i dem, klarte de to å lure unna ca. 30 rifler.

Spennende episoder manglet det heller ikke på under dette arbeidet: En kveld skulle Sven, H.C. , Johan Tjelta og en politibetjent hente 3 maskingevær som var gjømt i ei hole ved Holmaholane. Geværene ble pakket i sekker og lagt bak på lastebilen som Johan kjørte. Avtalen var at politibetjenten skulle sykle først og se om veien var klar. Dersom det ble fare, skulle han snu sykkelen med lykta mot bilen. Våpnene skulle fraktes gjennom Ålgård til H.C. Nilssens bolig ved Nilsaskogen. Alt gikk bra til de var bare 200-300 m fra boligen. Da bilen kom over en liten bakketopp i Rettedalen, så de plutselig lyset fra sykkelen 40-50 m foran bilen. Johan bråstanset, Sven hoppet opp på lasteplanet, grep våpnene og for i svære byks opp mot Hammarskogen og hjem til H.C. De to andre fortsatte forbi politibetjenten og noen tyskere som han pratet med som om ingenting hadde skjedd. Det hele hadde gått så fort at de først tenkte på farene etterpå.
Våpnene ble etterhvert delt ut til fortrolige personer, og flere av bygdas menn hadde våpen gjømt. Men noen ble også oppdaget av tyskerne. Arne Edland på Edland hadde mottatt 5 geværer som han hadde gjømt i ei hytte på Edlandsfjellet. Tyskerne fant disse og kastet dem i et tjern ved hytta. Deretter satte de fyr på hytta så den brant ned.

Vinteren og våren -41 ble de første skritt til oppbygging av en heimefront tatt. Landet ble delt i 5 distrikter, der major Arne Laudal fra Kristiansand skulle være sjef for området som Rogaland hørte under. Dette strakte seg fra Risør til Haugesund. I begynnelsen ble det bare drevet med etterretning, men fra vinteren -42 forsøkte de også å organisere militære motstandsgrupper. Laudal rekrutterte sine lokale ledere blant tidligere kjente offiserer og underoffiserer. Hans nærmeste medarbeider, løytnant Fjeld fra Mandal, var den som ofte formidlet kontakten. I Gjesdal fikk Torger Kluge forespørsel om han kunne organisere smågrupper på 4-5 mann i bygda. Torger kom til Sven og ba han være behjelpelig med dette.

Det ble da også dannet flere slike "tropper" i og omkring Ålgård. Gruppene hadde liten eller ingen kontakt med hverandre.

Samtidig var det også i Stavangerdistriktet dannet en egen motstandsgruppe under ledelse av advokat Leiv Lea. Etterhvert fikk disse kontakt med Laudalorganisasjonen, og våren -42 ble de slått sammen og Rogaland ble utskilt som eget distrikt med betegnelsen Milorg 019.

Organiseringen av disse gruppene våren -42 skjedde imidlertid såvidt åpenlyst at tyskerne fikk kjennskap til dem. Følgen var at lederne, blant dem Laudal, Fjeld og Lea, ble arrestert våren og sommeren -42. Alle disse tre måtte også bøte med livet. Etter dette løste"troppene" seg mer eller mindre opp, og det gikk lenge før folk, bl.a. på Ålgård, igjen ble organisert til motstand. "Troppen" som Torger Kluge og Sven var med i, bestod også av H.C. Nilssen, Per Kydland og Martin Kydland. Disse fortsatte å holde en viss kontakt seg imellom, men uten å være særlig aktive.

Unntaket var H.C. Nilssen, som hele tiden hadde kontakter til Sørlandet og til England. Allerede sommeren -40 spurte han Sven om han hadde en særlig fortrolig mann å anbefale til etterretnings- og spionasjearbeid i distriktet. På denne måten ble Arne Birkeland fra Ålgård trukket inn i etterretningsarbeidet. Som skalkeskjul ble Arne ansatt som ordinær arbeider ved DFU av H.C.. Han kunne der fritt komme og gå som han ville. Arne repporte til H.C., som formidlet opplysningene videre til England. Men etterhvert ble han også et viktig bindeledd mellom Milorg 019 og Laudalorganisasjonen på Sørlandet. Da denne ble rullet opp utover sommeren -42, begynte også nettet å snøre seg om Arne, og han forberedte seg etterhvert på flukt. Likevel kom det temmelig brått på da han fikk besøk av en tidligere kjenning på fabrikken den 25. november. Arne visste imidlertid at denne arbeidet for tyskerne og luktet lunten. Idet de gikk ut, bråsnudde Arne, smekket igjen døra som hadde lås bare på innsida, og flyktet gjennom fabrikken. Han stormet ut på baksida av bygget og kastet seg i Figgjoelva. Han svømte over og forsvant mens kulene sang om ørene. Han kom seg etterhvert, gjennomvåt og forfrossen, til Vaulegården i Bjerkreim. Der lå han i dekning omtrent et års tid før han dro over til Sverige høsten -43.

H.C. Nilssen var også hyppig gjest hjemme hos Sven og ba om opplysninger av forskjellig slag. Bakgrunnen for dette var at Sven, gjennom sitt daglige arbeid, snappet opp forskjellige opplysninger som kunne være verdifulle. Han var nemlig medlem av Forsyningsnemda i Gjesdal, og var den som i praktisk arbeid tok seg av en del av varene, særlig poteter og

hodekål, som kom inn fra bøndene. Han hadde ansvaret for opptelling og videreforde ling. En del av varene rekvirerte tyskerne, resten ble fordelt til andre forsyningsnemder, særlig i Bergensdistriktet og i Ryfylke. Ingen hadde derfor så god greie på forrådene på Ålgård og hvor disse ble sendt, som Sven. Disse opplysningene kunne være viktige når det gjaldt å kartlegge tyskernes styrker de forskjellige steder.

Lagerplassen for varene var "Rotterdam" like ved sida av farsgården til Sven, Her bygget tyskerne flere store lagerbrakker. Navnet "Rotterdam" har en spesiell historie. De som jobbet for tyskerne ble ofte kalt "rotter", og da brakkene lå i et myrlendt område med mange smådammer, kom nærmest navnet av seg selv. Tyskerne brukte selv denne betegnelsen på området. Enten de ikke forsto meningen, eller om de syntes det var en morsom betegnelse, er uvisst.

Gjennom sitt arbeid her fikk Sven mye med tyske Wehrmacht-soldater å gjøre. Disse var svært omgjengelige og hyggelige og oppførte seg som oftest bra. Men stemningen ble en helt annen når medlemmer av SS eller Gestapo en sjelden gang dukket opp. Da ble det skriking og kommandering. En vakttropp var hele tiden forlagt til "Rotterdam", men disse troppene bla ofte skiftet. Derimot var det bare 5 vaktkommandører i løpet av de 5 årene krigen varte, og det var ikke til å unngå at Sven ble ganske godt kjent med dem. Faktisk har han mange hyggelige og morsomme episoder fra denne tiden. Han forteller:

"Når vi f.eks. skulle kontrollere potetene, gjorde både jeg og en tysker dette uavhengig av hverandre. Etterpå sammenlignet vi. Da forsøkte jeg å snakke tysk mens tyskeren prøvde seg på norsk. Ikke sjelden ble det både smil og latter, men enige ble vi alltid."

"En vaktkommandør lignet veldig på meg, og snart ble han kalt Sven Ålgård han også. Denne spøken var tyskeren helt med på."

"Tyske vakter oppdaget at jeg solgte melk til Ålgårds befolkning rett fra gården. Ikke lenge etter kom de også og ville kjøpe. Det fikk de. På det viset kunne også salget til Ålgårdsfolk fortsette. Hadde derimot tyskerne blitt nektet, ville de sannsynligvis ha stoppet det "ulovlige" salget."

"Særlig en soldat, en østerriker som het Huber, fikk jeg og min familie godkontakt med. Han var svært hyggelig. Ofte kom han på besøk hjemme hos oss når han hadde frivakt. Etterhvert ble han så godt kjent at han

gikk ut og inn av huset nesten som en av familien. Bl.a. gikk han ofte på jakt sammen med meg. Etter krigen har han vært på besøk hos meg flere ganger, og flere av min familie har besøkt Huber i Østerrike."

V. ORGANISERT MOTSTAND.

Etter opprullingene og arrestasjonene høsten -42 lå praktisk talt alt militært motstandsarbeid nede. Det fantes isolerte grupper, som den Sven var med i, men disse hadde ingen kontakter hverken seg imellom eller mer sentralt. Den militære ledelsen i England var klar over dette, og for igjen å få organisert motstandsarbeid ble det besluttet å sende grupper fra England til Norge med det formål å ta kontakt med nøkkelpersoner i distriktene. I samarbeid med disse skulle så "Englandsfarerne" være med å bygge opp militære organisasjoner forskjellige steder.

En slik gjeng, som H.C. og Sven skulle få mye med å gjøre, landet på Grøtteland i Bjerkreim den 11. desember 1943. Gruppen hadde kodenavn "Osprey" og bestod av løytnant Alf Espedal som leder, fenrik Torger Hetland, Knut Kjærland (telegrafist) og Jan Weltzien. Utpå nyåret -44 hadde de etablert kontakter med motstandsfolk rundt i distriktet. På Ålgård ble i første omgang H.C.Nilssen kontaktet, og han påtok seg å bygge opp organisasjonen i Gjesdal og deler av Jæren. H.C. tok da først kontakt med Sven og ba han være behjelpelig med å skaffe folk fra bygda som kunne danne et kompani.

Gruppen "Osprey". Fra venstre: Torger Hetland, Alf Espedal, Knut Kjærland og Jan Weltzien.

Sommeren -44 ringte Sven til 6 mann forskjellige steder i bygda. De fikk omtrent ingen opplysninger, men han ba dem møte i Kringlelia på et bestemt tidspunkt. Samtlige møtte. Her var også Alf Espedal med. På møtet ble de 6 frammøtte fortalt at en ønsket at de skulle danne en "tropp" hver bestående av 10-12 mann. Disse skulle være organisert slik at de til enhver tid var disponible. 5 av de 6 sa seg villige til å påta seg denne jobben, mens den 6. ba seg fritatt av personlige grunner. Dette ble selvsagt akseptert.

Etterhvert ble det organisert 7-8 slike lokale "tropper". Tilsammen rådet en da også over ca. 130 mann. På nyåret -45, da slippene fra England begynte, fikk de enkelte troppsjefer beskjed om hvor på heia deres våpen var skjult. En del fikk også litt opplæring i våpenbruk av Torger Hetland. Sven skulle ha kommandoen over "troppene". Han igjen hadde nøye forbindelse med H.C., som var leder for Heimefronten i Gjesdal. H.C. hadde så kontakt med medlemmene i "Osprey" og med sentrale Milorg-ledere i Stavanger.

Men H.C., som også var knyttet til etterretningsarbeid, var ofte på farten utover Jæren. Våren -44 sendte han bl.a. opplysninger til England om tyskernes forsvarsverker på Jæren. Opplysninger om disse hadde han gjømt under golvbelegget på DFUs kontorer.

I september -44 ble et medlem av en etterretningsgruppe arrestert ved Vaule bru. Dette førte til at allerede neste dag krydde det av tyskere i Gjesdal på jakt etter motstandsgrupper. H.C. følte nå at det begynte å "brenne" under beina, og han fjernet alle papirer fra kontorene og gjorde seg klar til å "dra på ferie". Han informerte Sven om å holde videre kontakt med "Osprey". H.C. hadde avtalt med en på kontoret, Chr. Åsland, at dersom det dukket opp tyskere som ville ha tak i ham, skulle Åsland ringe og be ham komme til kontoret. Dette skulle imidlertid være avtalt tegn på fare. Og ganske riktig, tyskerne kom på kontoret for å hente H.C.. Fra kontoret ble det ringt, mens tyskerne hørte på, og bedt om at H.C. straks måtte møte der. Han skjønte imidlertid faren, hoppet på en sykkel og tråkket avgårde det forteste han kunne. Tyskerne forsto temmelig fort at noe var galt da H.C. ikke dukket opp etter få minutter, for boligen lå bare et par hundre meter fra kontoret. De satte straks igang leting. Men feil plass. De hadde regnet med at han ville dra mot Bjerkreim, men i stedet syklet H.C. til Oltesvik, stjal en båt

og rodde over til Vier. Derfra gikk flukten til heiene over Jørpeland, der han holdt seg i skjul til han fikk falske papirer. Med disse kom han seg gjennom til Haugesund, og derfra dro han med båt til England. Han var forøvrig blant de første som steg i land i Stavanger da engelskmennene kom dit rett etter frigjøringen.

Etterat at H.C . hadde gått "under jorden", ble Sven leder for Heimefronten i Gjesdal. Det ble da hans jobb å holde mer kontakt med "Osprey", selv om de også fra tidligere var kjent. Særlig tre av dem, Alf Espedal, Torger Hetland og Jan Weltzien var godt kjent hjemme hos ham. Der tok de ofte inn på vei til og fra møter i Sandnes- og Stavangerområdet.

Men også Sven måtte gå "under jorden" flere ganger denne høsten. Tyskerne var svært nærgående, og Sven var ikke sikker på hvor mye de hadde fått kjennskap til. For den nærmeste familien var denne tida en svær belastning. Kona var hele tiden klar over hva Sven var med på, men barna visste ingenting, de ante nok bare at noe farlig og alvorlig foregikk. Mens faren var borte, var de innprentet å fortelle alle som spurte at han var på hestehandel. For å sikre "Dekkhistorien" hadde Sven på forhånd avtalt med en bonde på Rage (mellom Oltedal og Øirdal) at dersom det ble spørsmål, så hadde han "kjøpt" en hest der på gården. Når han var hjemom mellom "turene", stod de tre eldste barna vakt for å se om tyskerne nærmet seg. Fra to forskjellige utsiktsplasser ga de tegn til den tredje som stod i gårdsrommet. Hun skulle varsle faren. Enda idag kjenner de tre blandingen av den redsel og spenning som de følte under disse vaktene.

Karene i "Osprey" fikk også føle tyskernes økte interesse for Bjerkreim- og Gjesdalheiene sommeren og høsten -44. De flyttet ofte rundt, og i oktober tok de med seg alt utstyret og flyttet sine aktiviteter til Jørpelandsheiene.

Andre nyttårsdag fikk gruppa forsterkninger av enda en firemanns-gjeng fra England. Den hadde dekknavnet "Avocet" og bestod av Alfred Fløisand Thorvald Lien, Ivar Tønseth og Palle Thu. Utpå nyåret var begge gruppene tilbake i Gjesdal- og Bjerkreimdistriktet. En del av tiden oppholdt de seg i Haugamorklia, og karene

Tre av de fire karene i gruppa "Avocet".F.v.: Thorvald Lien, Alfred Fløisand og Palle Thu.

ble fordelt rundt om i distriktet for å drive instruksjon i våpenbruk og for å ta imot slipp fra England. Men for å ta imot disse slippene var det viktig å få med en del lokalkjente karer. En av dem som ble kontaktet var Karsten Ravndal. Sven Ålgård hadde oppgitt Karsten som en pålitelig mann, og han fikk besøk av Torger Hetland hjemme i Tobakken, der han bodde i noen små, gamle hus sammen med kone og to små barn. Karsten var med i "Ravndalstroppen", og var på det viset godt kjent av Sven.

Han sa seg straks villig til å være behjelpelig. Sammen med broren Jesper og Georg Nevland fra nabogarden var han med på to slipp i januar og mars 1945.

Disse tre var med og tok mot slipp på Vølstadheia vinteren -45. Fra venstre: Karsten Ravndal, Jesper Ravndal og Georg Nevland.

I denne perioden bodde ofte medlemmer av de to gruppene på loftet i det vesle huset i Tobakken. Omtrent daglig dro Karsten til Fjells sammen med telegrafist Kjærland, som hadde kontakt med England. Da ble dag og tidspunkt for slippene bestemt. De måtte hele tiden ta værforbehold. Flere ganger var de inne på fjellet, men flyene måtte gjøre vendereis på grunn av skodde. Da slippet endelig kom, var de tre sammen med Alfred Fløisand fra"Avocet" inne på Vølstadheia for å ta imot. De var utstyrt med tre lommelykter, og disse ble plassert i slippområdet med ca. 100 meters mellomrom. En rød lykt var plassert i midten med to vanlige lykter i endene. Slippene ble siktet inn mot den røde lykta i midten. Så snart containerne hadde tatt bakken, ble de gravt ned i snøen og alle spor ble fjernet.

Det var et slit å grave fram de 150 kg tunge containerne, men de måtte gjømmes og sporene fjernes hurtigst mulig.

Tyskerne var nok klar over at noe foregikk i området, fo etter et slipp svermet de rundt noen dager. Først etter at tyskerne hadde roet seg ned, ble "varene" brakt ned til veien og fraktet videre. Det meste ble sendt til Smedvigs folk i Stavanger, men det ble holdt igjen våpen og ammunisjon til alle i Gjesdalkompaniet.

Det var uhyre viktig at operasjonene foregikk helt i det skjulte og at ingen snakket om dem. At karene virkrlig klarte å følge dette, er det ingen tvil om. På andre sida av dalen, på Nevlandsheia, var nemlig en annen gjeng i gang med lignende "jobber". I gjengen der var bl.a. Rasmus Nevland. Han og Georg Nevland var brødre, men de kjente ikke til hverandres gjøremål. Dette kom først for en dag mye senere.

Selv om de klarte å lure tyskerne,var det ikke helt ufarlig å være med på slipp. Karsten forteller at en gang hadde containeren slitt seg fra fallskjermen og landet midt mellom karene med en last på150 kg. En annen gang falt bunnen ut av en container og gevær og ammunisjon "haglet" om karene. Men flaks måtte en ha, og heldigvis ble ingen truffet.

Langt alvorligere var det nok da tyskerne kom like til husene i Tobakken for å undersøke rett etter et slipp. De dukket plutselig opp i gårdsrommet og bl● møtt av kona til Karsten, som var dagsventende, i døra. Hun stod bare der uten å gå til side, og underlig nok stoppet tyskerne opp. Hun gjorde nok et svært fattigslig og uskyldig inntrykk der hun stod med 2 småbarn i døra til et ynkelig lite hus uten vann og strøm. Men hadde tyskerne gått inn, ville nok forandringen ha kommet øyeblikkelig, for under bordet lå det kaffebokser og på loftet var det andre varer som "englandsfarerne" hadde latt ligge. Familien hadde neppe blitt særlig lenger i Tobakken.

En annen gang ble Thorvald Lien fra "Avocet" stoppet av tyskerne rett utenfor husene i Tobakken da han kom syklende fra Madland. De visiterte han og spurt hvor han kom fra. Lien var nokså ukjent i området og svarte: "Oltedal". Det han ikke var klar over, var at Oltedal lå langs en helt annen vei. Men heldigvis for han var heller ikke tyskerne tilstrekkelig kjent, og de godtok svaret. Han fikk sette seg på sykkelen og fortsette.

I disse siste par månedene før freden var tyskerne særlig iherdige i sin leting etter aktivistgrupper. De ante nok, som nordmennene, at krigen gikk mot slutten. Dette gjorde dem mer nervøse og utilregnelige.

4. april var Alf Espedal på besøk hos Torolf Smedvig, lederen for Milorg 019, da de om natten ble overrasket av Gestapo som dundret på døra. Utrolig nok klarte begge to å unnslippe. Alf hoppet ut og løp barbeint avgårde mens kulene suste. Smedvig hadde imens gjømt seg på loftet i en linoleumsrull, og selv om tyskerne var på loftet og romserte, fant de han ikke.

Planlegging av ettersøkingsekspedisjon. Til høyre nestkomm. gestaposjef Stelter. I midten Arnold Høllscher, også fra Gestapo.

Samtidig med episoden i Stavanger, klarte tyskerne å oppspore en sender på en holme i Lutsivannet. Etter mye drama-

tikk ble to nordmenn, Magne Bakka og Ernst Askildsen, tatt. Askildsen ble drept under operasjonen mens Bakka overlevde. Imidlertid klarte tyskerne å følge sporene deres tilbake til Nevlandsheia, der de hadde landet den 28. desember -44. Da var ikke veien lang til Nevland og arrestasjon av de som hadde vært med og gjømt bort utstyret etter slippet. Tyskerne svermet nå rundt i bygda, og Sven Ålgård dro avgårde mot Haugamorklia der bl. a. Thorvald Lien lå. Det var viktig å innformereom det som var i ferd med å skje. Da Sven kom til Gjesdal-kirken, møtte han Gestapo med "fangsten" fra Nevlandsheia. Tyskerne hadde akkurat stanset for å hente Dagfinn Refsdal, som da var gårdsgutt der, men som tidligere hadde vært på Nevlandsheia. Sven skjønte hva tyskerne hadde for seg, og det var ikke fritt for at det kriblet i magen hans da han tilsynelatende rolig leide sykkelen rett forbi. Han kjente jo godt fangene, men ingen gjorde tegn til noen form for gjenkjennelse.

Da episoden hos Smedvig i Stavanger ble kjent, valgte Sven på nytt å gå i dekning. Mens han var borte, fikk de hjemme en utrolig opplevelse: Etter litt farting rundt om i distriktet dukket Alf Espedal opp på "Montana" og ville prate med Sven. Han ble straks vist inn i stua for å bli traktert med mat som vanlig. Ikke lenge etter gikk døra plutselig opp, og der stod østerrikeren Huber i full uniform med revolver i hylsteret. Som vanlig hadde han spasert rett inn. Det ble noen spennende sekunder da de to hilste på hverandre. Huber ante selvsagt ingenting om Espelands bakgrunn, men for Alf, og også Svens familie, var det som om tiden stod stille. Alf var temmelig rød og anspent disse første sekundene, men snart var de to i gemytlig prat. Barna til Sven husker imidlertid at de holdt pusten da Huber plutselig dro opp revolveren. Men han rakte den til Espedal som kjente og vendte på den. Diskusjonen gikk livlig. Etter en stund forlot Huber huset og Alf kunne få formidlet kontakt til Sven.

Etter noen dager kom så Sven "fram" igjen og fortsatte arbeidet med de siste forberedelsene før oppgjøret som måtte komme.

VI. FRIGJØRINGEN.

I disse siste dagene før krigens slutt var spenningen stor. Ute i Europa hadde tyskerne kapitulert, men hva ville skje her i Norge? Hadde ikke Terboven sagt at Festung Norwegen skulle holdes?

Skisse over Gjesdal kommune.

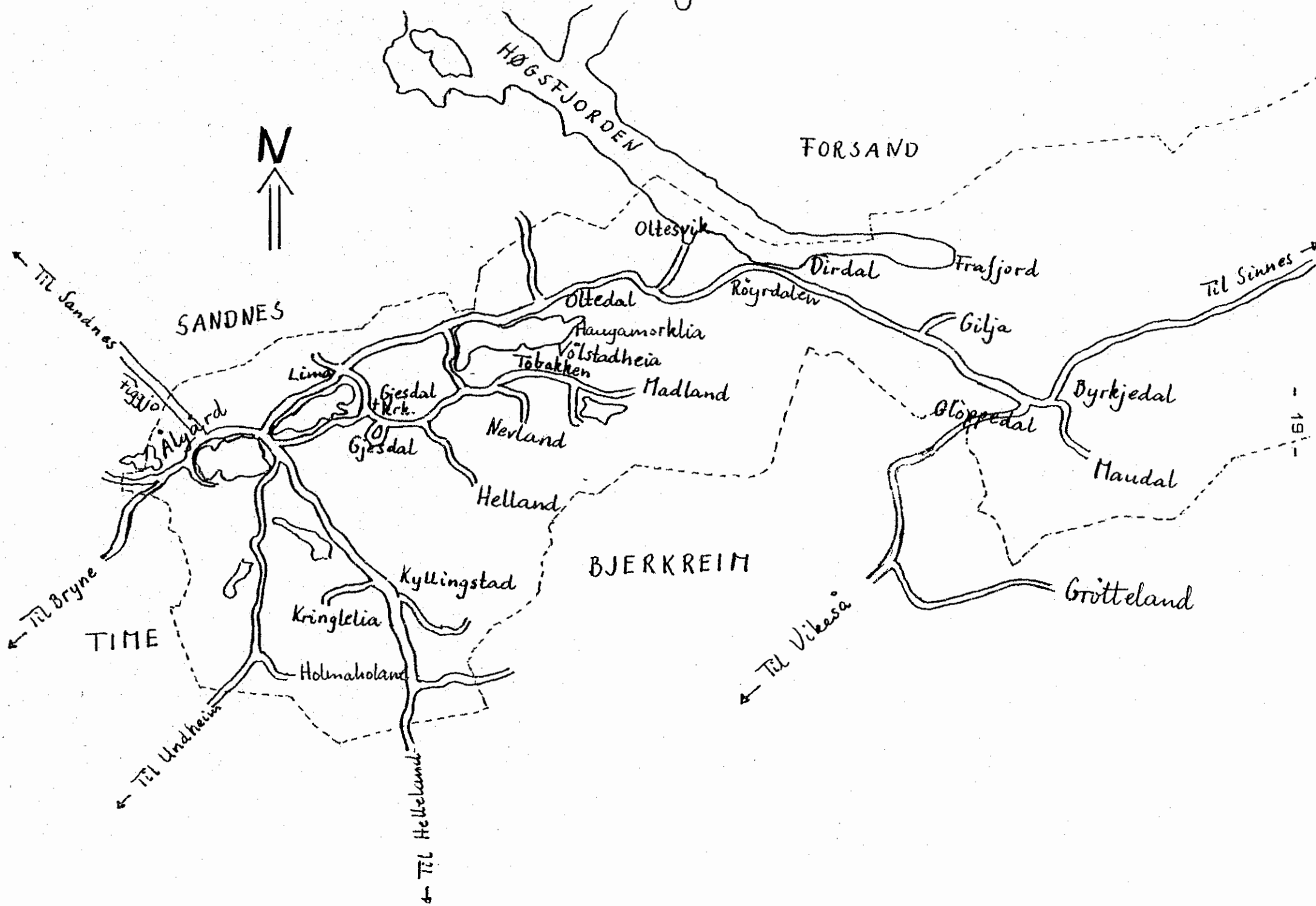

At tyskerne hadde stående 360.000 - 400.000 mann i landet visste nok de færreste, men at de var veldig mange og rådde over store forråd av både våpen, ammunisjon og mat var en klar over. Ville det bli et blodbad?

De enkelte "troppene" rundt om i bygda fikk beskjed om å holde seg klar til det endelige oppgjøret. Noen av "troppene" klargjorde dynamittladninger for å sprenge forskjellige broer i bygda. Nå avventet de bare nærmere ordrer

Den 6. og 7. mai fikk hver troppsjef beskjed om å hente våpnene til sin "tropp" og pusse, slik at de var klar. De fleste våpen lå på dette tidspunkt lagret forskjellige steder i Haugamorklia. Hver "troppsjef" visste hvor han skulle hente sine våpen, men ingenting om hvor de andre sine lå. Våpnene ble rodd over Oltedalsvannet, fra Haugamorklia til Oltedal, og fraktet til Svanedal Fabrikk. Der brukte de steam for å fjerne fett og rusk.

Det ble så gitt beskjed om at alle "troppene" skulle samles på Nevland. Det møtte en mengde menn fra bygda, men de aller fleste nye ble avvist. Bare de som på forhånd var organisert ble brukt da en på nytt "satte opp" Gjesdalkompaniet. Det bestod av tre tropper: 1. tropp , med Karl Espedal som troppsjef, var fra Oltedal. De fleste hadde erfaring fra Skytterlaget fra tida før krigen. 2. tropp var stort sett karer fra Ravndal, Gjesdal og Madland. Troppsjef var Alf Ravndal, senere lensmann og banksjef i bygda. 3. tropp var karer fra Ålgårdsområdet som hadde erfaring fra skytterlag og militærtjeneste før krigen. Troppsjef var Reidar Augiend. På Nevland fikk "soldatene" utlevert våpen og ammunisjon. En del av dem hadde fått våpenopplæring under krigen, andre fikk et par timers opplæring på Nevland mens noen bare fikk våpen og ammunisjon overrakt. 8. mai var hele staben for Gjesdalkompaniet samlet for å gjennomgå de siste forberedelsene og gi de siste innstrukser. Også sjefen for Sandnes-området var til stede. Telegrafisten satt i Svens hus og mottok direkte beskjed fra England.

Den 9. mai om morgenen dro så hele kompaniet på ca. 90 mann til Stavanger i 5 lastebiler. Alfred Fløisand, en av guttene i "Avocet", hadde kommandoen over Gjesdalkompaniet. Sven fungerte som nestkommanderende. Lykkeligvis hadde tyskerne kapitulert uten blodutgydelser, men de fleste følte en kolossal spenning da de kjørte gjennom den tyske leiren

midt i Stavanger. Ikke mange dagene tidligere hadde tyskerne vært på jakt og ikke funnet hverken våpen eller ammunisjon. Nå stod de bare og glodde på den fullt væpnede kolonnen. Det var ikke fritt for at blodet bruste i årene hos karene bak på lasteplanene. ENDELIG var dagen kommet!

Også for de fleste Stavangerfolk var synet av Gjesdalkompaniet i "uniform" (hvitt bind om armen) helt utrolig. De ropte og spurte om de alle nylig var kommet fra England.

En av de store stundene for folk i Stavanger frigjøringsdagen var da Gjesdalkompaniet kjørte fullt beväpnet gjennom gatene. Her er noen av dem ved ankomsten til politigården.

Oppgaven for kompaniet var i første omgang å assistere Stavangerpolitiet med å holde ro og orden. De måtte også holde vakt forskjellige steder i byen, deriblant over tyskernes depotsr. Noen fikk også i oppgave å holde vakt over nazister som hadde blitt brakt inn til politistasjonen. Tyskerne kom de derimot ikke i kontakt med. Den tyske disiplin fornektet seg ikke på oppgjørets dag heller, og de organiserte selv sin egen avvæpning på en utmerket måte.

Snart kom så engelskmennene til byen og overtok en del av vaktholdet pluss kommandoen over de tyske troppene. Sammen med dem kom også H. C. Nilssen, som nå var løytnant og smbandsmann.Det var nok med en viss glede han konstaterte at det var "hans" kompani som hadde kontroll over byen.

Etter 3 - 4 dager i Stavanger ble kompaniet avløst av en tropp fra Varhaug-distriktet. De som dro hjem, leverte våpen og ammunisjon på politistasjonen. Disse ble så brukt til å sette opp et nytt kompani

av frivillige fra Stavanger. En del av karene i Gjesdalkompaniet fortstte og utførte vakttjeneste til utpå sommeren -45.

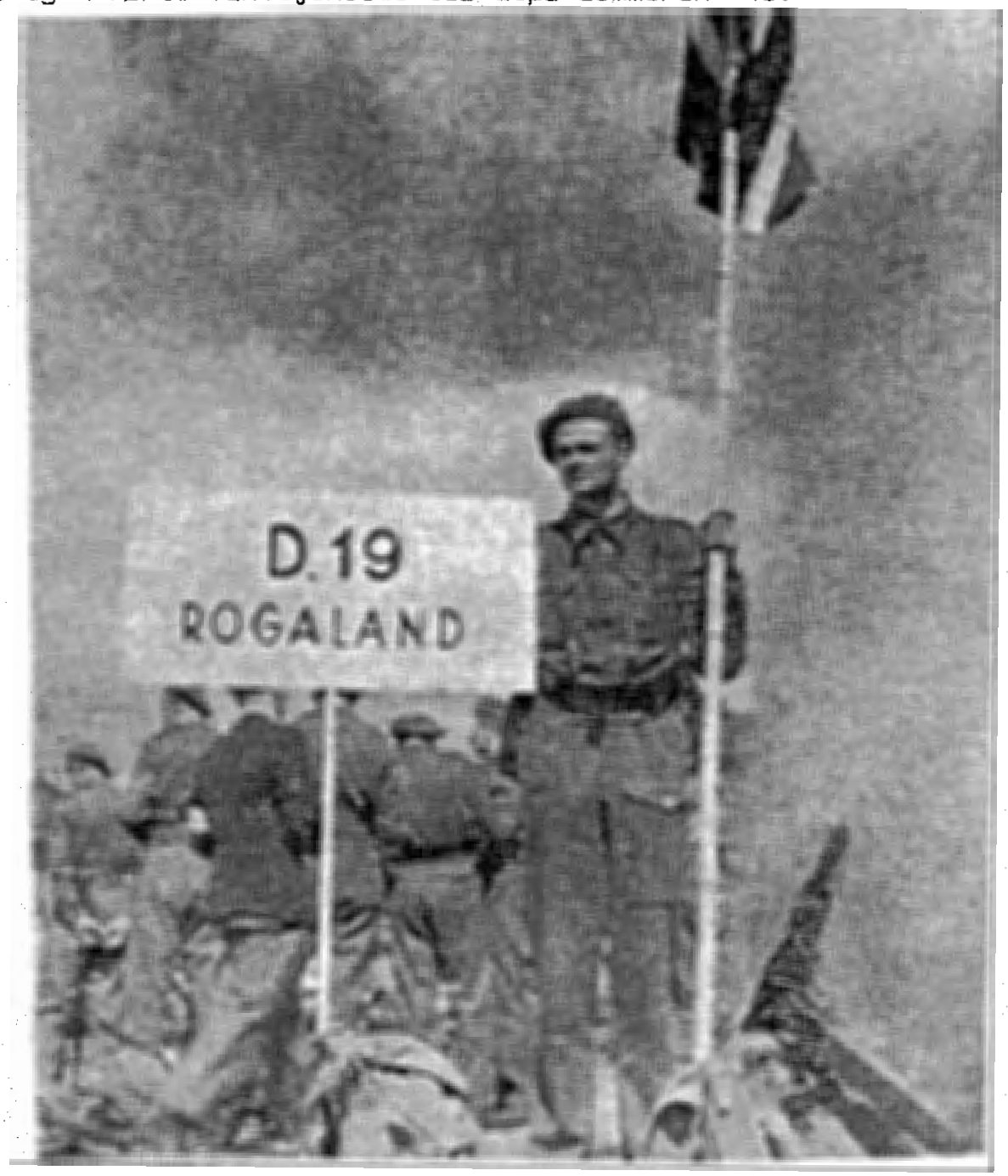

11. juni -45 var Heimestyrkenes dag. Da paraderte de for kong Haakon i Oslo. Flaggbærer for D19 var Reidar Auglend fra Gjesdalkompaniet.

At Gjesdalkompaniet ble avløst etter så kort tid, kan nok ha flere grunner. Men trolig har det spilt inn at flere var temmelig ukjente med bruk av våpen. Enkelte hevdet også, med et lite smil om munnen, at disponenten på Svanedal Fabrikk hadde en finger med i spillet. Hele fabrikken stod nemlig,fordi de fleste arbeiderne var med i Gjesdalkompaniet

VII. ETTERARBEID.

Men Sven Ålgård var ikke ferdig med sin jobb selv om kompaniet ble dimitert. Han måtte nå sette seg ned og skrive rapport over antall menn som var med i kompaniet. De skulle ha en viss avlønning, og det ble Sven sin jobb å ordne opp i dette. Endel andre rapporter og kpmmanderinger måtte han også få ordnet, men etter et par måneder var arbeidet gjort.(Kopier av noen rapporter og regnskapsskjemaer følger til slutt i oppgaven)

Krigen var nå endelig slutt. Hva disse lange krigsårene kostet dem som var med og deres familier av fysisk slit, psykiske påkjenninger og personlig mot, kan være vanskelig for oss utenforstående å fatte. Men at innsatsen var betydelig, og at de ansvarlige på alliert side forstod viktigheten av den, vitner et diplom hjemme i stua hos Sven Ålgård tydelig om. Den er nemlig underskrevet av øverstkommanderende for de allierte styrker i Europa, Dwight D. Eisenhower.

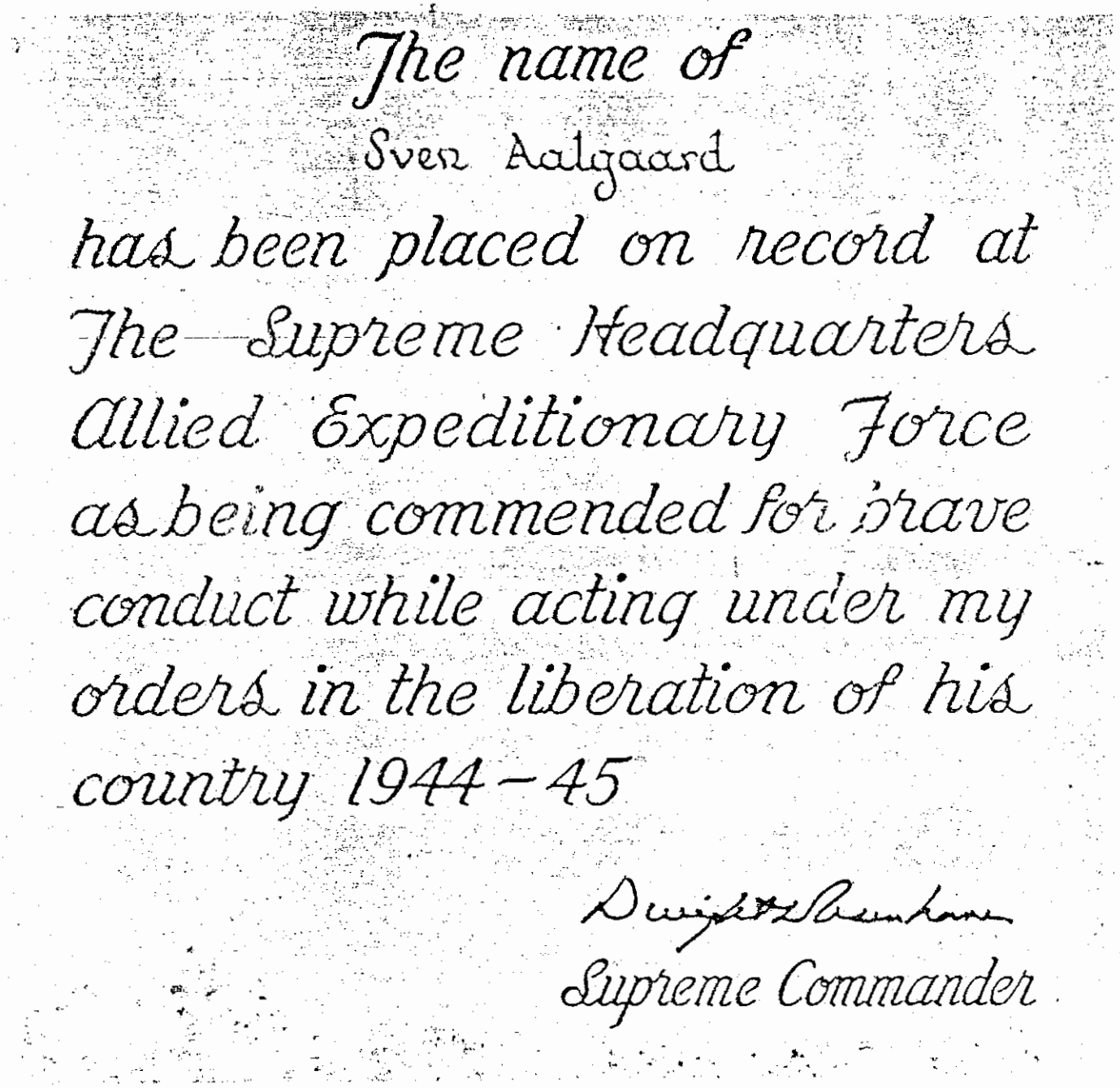

The name of
Sven Aalgaard
has been placed on record at
The Supreme Headquarters
Allied Expeditionary Force
as being commended for brave
conduct while acting under my
orders in the liberation of his
country 1944–45

Dwight D. Eisenhower
Supreme Commander

FILORG D. 19

N. Kl... Sven Ottesen.
Tilegn. Kompanier

STAVANGER

Karl Espedal (troppchef)

Roar Åsland (lagf.)
1. Olav Hage.
2. Per Ellingsen
3. Einar Oftedal.
4. 2 Steinar Hamar.
5. 1 Åge Oftedal.
6. Hans Skjelbreid.
7. Håkon Oftedal
8. Arnol Lima
9. Leidulv Oftedal.
10. Sören Gjestal. 1

2.det lag.

Arvid Scheie (lagf.) 3
1. Johan Oftedal. 4
2. Olav Bersås. 3
3. Per Sverre Oftedal. 3
4. Markus Kallesten. 2
5. Luiø Oftedal. 0
6. Sigurd Oftedal. 2
7. Endre Oftedal. 2
8. Rasmus Auestad. 2
9. Vellmund Hamar. 2

3. lag.

Osm. Oygard (lagf.) 0
1. Finn Gjestad 0
2. Bjarne Björnsen. 3
3. Einar Hellleland. 1
4. Reidar Lende. 0
5. Einar O.Oftedal. 0
6. 2 Steinar Hamar.
7. 1 Börge Oftedal. 0
8. Arthur Bersås. 2
9. Leif Ellingsen. 0

32

STAVANGER

2.tropp.

1.lag:

1.	Karstein Ravndal.		4
2.	Olav Auestad mg.		0
3.	Martin Gjestal	k.	0
4.	Torstein Völstad	k.	0
5.	Olav Ravndal	s.	2
6.	Halvard Ravndal	g.	1
7.	Georg Nerland	g.	0
8.	Fridtjof Skurve	g.	0
9.	Kåre Idland	k.	0
10.	Jan Oftedal	g.	0
11.	Ønge Oltedal	k.	0
12.	Sverre Oltedal	g.	1

2.lag:

1.	Jesper Ravndal	k.	0
2.	Valfred Gjestal	m.	[illegible]
3.	Dagfinn Refsdal	k.	[illegible]
4.	Sven Åsland	g.	[illegible]
5.	Rolf Madland	g.	0
6.	Borge Idland	k.	2
7.	Lars Oftedal	g.	0
8.	Ansgar Ravndal.	k.	2
9.	Odd Oftedal	k.	0
10.	Albert Gjestal.	g.	0
11.	Martin Ravndal.	k.	2

3.lag.

1.	Trygve Högemark	g.	0
2.	Alfred Idland		0
3.	Fredrik R. Gjestal.		0
4.	Sigurd Gjestal.		0
5.	Olav Dugstad.		0
6.	Gudmund Håkull.		0
7.	Jonas Högemark.		0
8.	Toralf Madland.		0

32

Alf Ravndal (sign)
troppsjef.

STAVANGER

HEIMEVERNET

~~Komp. sjef Sven Aalgård.~~

3. tropp- Gjestal.
Reidar Auglend (troppsförer)

II. lag.

1. Gunnar Tjetland (1.förer)
2. Nils Tjetland
3. Steinar Lima.
4. Torleif Lima.
5. Martin Lima.
6. Ole Auestad.
7. Torger Auestad.
8. Sigmund Tjemsland,
9. Magnus Reiersen.
10. Osvald Lima.
11. Kaare Ovregaard
12. Severin B.Bollestad.
13. Samuel Lima Vikene.

I.lag.

1. Per Kydland (lagförer)
2. Jostein Kyllingstad.
3. Nils Lomeland.
4. Tunvald Hovland.
5. Sigurd Hognestad.
6. Einar Idland.
7. Jan Martin Wölstad.
8. Konrad Tjekta.
9. Torleif Nævland.
10. Norvald Nævland
11. Trygve Nævland.
12. Ole Aalgaard.

Stavanger, den 9/5-45
Reidar Auglend(sign)

MILORG D. 19

Stavanger, poststemplets datum.

Til

Heimestyrkene i D. 19.

Våre styrker blir nå avløst av Hærens regulære vaktavdelinger, som etterhånden er blitt oppsatt. I den anledning føler vi en trang til å rette en takk til hver især for den innsats som er gjort. Alle jegere, befal som menig, har vist iver og offervilje. Alle har vist at de ville ta en tørn for sitt land, og mange har herunder utsatt seg for store farer og ydet betydelige personlige ofre.

Vi vet at den ånd som har besjelet dere jegere, vil leve. Og vi stoler på at dere påny vil slutte opp, om fremtiden skulle kreve fornyet innsats for land og folk.

I ledelsen for D. 19.

K. Kluge. Trolfsnedrig E. Engelli

Til

.....

Fra Gjestal Kompani D, 19

Disse var med i Milog i over 4 måneder
før 7de mai 1945

Karsten Ravndal
Alf. Ravndal
Roar Aasland
Karl Espedal
Martin Kydland
Per Kydland
Ole Balgaard
Gunnar Tjelland
Harald Birkeland
Trygve Högemark
Georg Aveland
Lars Helland
Jesper Ravndal
Olaf Ravndal
Torgeir Kluge
Sven Balgaard

Her disse deltog i krigen
1940 følgende.
Karsten Ravndal
Alf Ravndal
Roar Aasland
Per Kydland
Olaf Ravndal
Torgeir Kluge
Sven Balgaard

Torgeir Kluge var med i
illegalt arbeide fra 1941 til
1943 da han som offiser vart
arrestert og sendt til Tysskland.
Per Kydland var med Tjelland
da han blev skutt paa
Oltedal av Tyskerne.

Kydland stod paa stigbrettet paa bilen
da Tjelland blev skutt. han fikk tak i pistolen
og skjød med flere Tyskere og fikk kamme sig
vekk så han slapp å bli tat til fange

Gjestal Kompani,
Kp.sjef: Sven Ålgård,
Ålgård.

Ålgård, 22. mai 1945.

Til
Ltn. Alf Espedal,
Sandnes.

En har mottatt Deres brev av 19.da. og sender vedlagt mannskaps liste med nødvendige opplysninger som skal tjene som grunnlag for avlønninger av de demiterte styrkene.

Samtlige 9o mann i Gjestal Kompani tiltrådte tjeneste den 9.5. d.å. og ble demitert den 11.5.-45, på 12 mann nær. Disse gikk over i ny avdeling. Alle hadde egne klær og levde hovedsakelig på egen medbragt mat. En hadde vakthold m.v. i Stavanger i den nevnte tiden og altså forlegning utenfor hjemmet

Sven Ålgård

Sven Ålgård (Kp.sjef)

Vedlagt: 4 mannskapslister in duplo.

STAVANGER den 13. juni, 1945.

Herr Sven A a l g a a r d ,
A a l g a a r d.

Vedlagt sendes Dem i 2 eksemplarer lönningslister for Gjestal kompani for de 4 dager 8/5 - 11/5 til et beløp av kr. 3.518,-.

Samtidig vedlegges

Kr. 3.518,- i postremisse.

De bedes kvittere for det samlede beløp paa originallisten, som returneres hertil omgaaende.

Hver enkelt mann kvitterer paa kopilistene for det beløp han faar utbetalt, og disse lister opbevares av Dem for eventuell senere kontroll og referanse.

Intendanturen

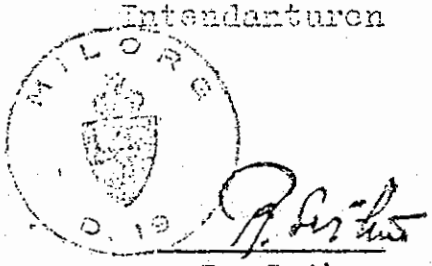

R. Svihus
kaptein

Inneloen.

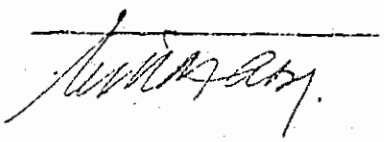

vdeling: Kompani Gjostal

Sid

THOGRAFISKE ANSTALT 1870

Regnskapsskjema for midlertidige vaktavdelinger.

o 45	Tekst	Kassakonto Debet	Kassakonto Kredit	Lønn Debet	Familie-tillegg Debet	Kost-godtgj. Debet	Kvarter-godtgj. Debet	Klæs-godtgj. Debet	Utbetalt		
	Transport fra side										
4	Kp. sjef Sven Aalgaard			60.-	6.-	18.-		4.-	88.-		
	Tr. " Karl Espedal			56.-	6.-	18.-		4.-	84.-		
	" " Alf Ravndal			56.-	6.-	18.-		4.-	84.-		
	" " Reidar Auglend			56.-		18.-		4.-	78.-		
	Lf. Roar Aasland			10.-	28.-	18.-		4.-	60.-		
	" Arvid Scholo			10.-	28.-	18.-		4.-	60.-		
	" Osm. Øygard			10.-	20.-	18.-		4.-	32.-		
	" Karoton Ravndal			10.-	34.-	18.-		4.-	66.-		
	" Jesper Ravndal			10.-		18.-		4.-	32.-		
	" Gunnar Tjetland			10.-		18.-		4.-	32.-		
	" Per Kydland			10.-		18.-		4.-	32.-		
	Per Ellingsen			6.-	16.-	18.-		4.-	44.-		
	Olav Rage			6.-		18.-		4.-	28.-		
	Einar Oftedal			6.-	16.-	18.-		4.-	44.-		
	Steinar Hamar			6.-	16.-	18.-		4.-	44.-		
	Aage Oftedal			6.-	16.-	18.-		4.-	44.-		
				328.-	172.-	288.-		64.-	852.-		

Avdeling: Kompani Gjestal.

Regnskapsskjema for midlertidige vaktavdelinger.

STAVANGER LITHOGRAFISKE ANSTALT 1670

Dato mrt 45.	Tekst	Kassakonto Debet	Kassakonto Kredit	Lønn Debet	Familie-tillegg Debet	Kost-godtgj. Debet	Kvarter-godtgj. Debet	Klæs-godtgj. Debet	Utbetalt
	Transport fra side 1			328.-	172.-	288.-		64.-	852.-
	Hans Skjelbred			6.-	22.-	18.-		4.-	50.-
	Haakon Oftedal			6.-	28.-	18.-		4.-	56.-
	Arnold Lima			6.-		18.-		4.-	28.-
	Leidulv Oftedal			6.-	34.-	18.-		4.-	62.-
	Sören Gjstal			6.-	16.-	18.-		4.-	44.-
	Johan Oftedal			6.-	34.-	18.-		4.-	62.-
	Olav Barsaas			6.-	28.-	18.-		4.-	56.-
	Per Sverre Oftedal			6.-	28.-	18.-		4.-	56.-
	Markus Kallestein			6.-	22.-	18.-		4.-	50.-
	Lui Oftedal			6.-		18.-		4.-	28.-
	Sigurd Oftedal			6.-		18.-		4.-	28.-
	Endre Oftedal			6.-	22.-	18.-		4.-	50.-
	Rasmus Anestad			6.-	22.-	18.-		4.-	50.-
	Vermund Hamar			6.-	22.-	18.-		4.-	50.-
	Finn Gjestal			6.-		18.-		4.-	28.-
	Bjarne Björnsen			6.-	28.-	18.-		4.-	56.-
				424.-	478.-	576.-		128.-	1606.-

Avdeling: Kompani Gjestal

Regnskapsskjema for midlertidige vaktavdelinger.

VANGER LITHOGRAFISKE ANSTALT 1870

Dato 1945		Tekst	Kassakonto Debet	Kassakonto Kredit	Lønn Debet	Familie-tillegg Debet	Kost-godtgj. Debet	Kvarter-godtgj. Debet	Klæs-godtgj. Debet	Utbetalt	
mad		Transport fra side 2			424.-	478.-	576.-		128.-	1606.-	
-11	4	Einar Hellelaand			6.-	16.-	18.-		4.-	44.-	
		Reidar Lende			6.-		18.-		4.-	28.-	
		Einar O. Oftedal			6.-		18.-		4.-	28.-	
		Borge Oftedal			6.-		18.-		4.-	28.-	
		Arthur Borsaas			6.-	22.-	18.-		4.-	50.-	
		Leif Ellingsen			6.-		18.-		4.-	28.-	
		Olav Anestad			6.-		18.-		4.-	28.-	
		Martin Gjestal			6.-		18.-		4.-	28.-	
		Torstein Vålstad			6.-		18.-		4.-	28.-	
		Olav Ravndal			6.-	22.-	18.		4.-	50.-	
		Halvard Ravndal			6.-	22.-	18.-		4.-	50.-	
		Georg Nevland			6.-		18.-		4.-	28.-	
		Fridtjof Skurve			6.-		18.-		4.-	28.-	
		Kaare Idland			6.-		18.-		4.-	28.-	
		Jon Oftedal			6.-		18.-		4.-	28.-	
		Inge Oftedal			6.-		18.-		4.-	28.-	
					520.-	560.-	864.-		192.-	2136.-	

33

Avdeling: Kompani Gjestal.

Regnskapsskjema for midlertidige vaktavdelinger.

STAVANGER LITHOGRAFISKE ANSTALT 1870

Dato 1945		Tekst	Kassakonto Debet	Kassakonto Kredit	Lønn Debet	Familie-tillegg Debet	Kost-godtgj. Debet	Kvarter-godtgj. Debet	Klæs-godtgj. Debet	Utbetalt
mai		Transport fra side 3			520.-	560.-	864.-		192.-	2136.-
8-11	4	Sverre Oftedal			6.-		18.-		4.-	28.-
		Valfred Gjestal			6.-		18.-		4.-	28.-
		Dagfinn Refsdal			6.-		18.-		4.-	28.-
		Sven Aasland			6.-	22.-	18.-		4.-	50.-
		Rolf Madland			6.-		18.-		4.-	28.-
		Borge Idland			6.-	22.-	18.-		4.-	50.-
		Lars Oftedal			6.-		18.-		4.-	28.-
		Ansgar Ravndal			6.-	22.-	18.-		4.-	50.-
		Odd Oftedal			6.-		18.-		4.-	28.-
		Albert Gjestdal			6.-		18.-		4.-	28.-
		Martin Ravndal			6.-	22.-	18.-		4.-	50.-
		Trygve Höemark			6.-		18.-		4.-	28.-
		Alfred Idland			6.-		18.-		4.-	28.-
		Fredrik R. Gjestal			6.-		18.-		4.-	28.-
		Sigurd Gjstal			6.-		18.-		4.-	28.-
		Olav Dugstad			6.-		18.-		4.-	28.-
					616.-	648.-	1152.-		256.-	2672.-

Avdeling: Kompani Gjestal

Regnskapsskjema for midlertidige vaktavdelinger.

STAVANGER LITHOGRAFISKE ANSTALT 1870

Dato 1945		Tekst	Kassakonto Debet	Kassakonto Kredit	Lønn Debet	Familie-tillegg Debet	Kost-godtgj. Debet	Kvarter-godtgj. Debet	Klæs-godtgj. Debet	Utbetalt
mai		Transport fra side 4			616.-	648.-	1152.-		256.-	2672.-
3-11	4	Gudmund Haakull			6.-		18.-		4.-	28.-
		Jonas Högemark			6.-		18.-		4.-	28.-
		Toralf Madland			6.-		18.-		4.-	28.-
		Steinar Lima			6.-		18.-		4.-	28.-
		Torleif Lima			6.-		18.-		4.-	28.-
		Martin Lima			6.-		18.-		4.-	28.-
		Ole Auestad			6.-		18.-		4.-	28.-
		Torger Auestad			6.-		18.-		4.-	28.-
		Sigmund Tjemsland			6.-		18.-		4.-	28.-
		Magnus Reiersen			6.-		18.-		4.-	28.-
		Osvald Lima			6.-		18.-		4.-	28.-
		Kaare Øvregaard			6.-		18.-		4.-	28.-
		Sevrin B. Bollestad			6.-		18.-		4.-	28.-
		Samuel Lima Vikene			6.-		18.-		4.-	28.-
		Jostein Kyllingstad			6.-	28.-	18.-		4.-	56.-
		Nils Lomeland			6.-		18.-		4.-	28.-
		Tunvald Lomeland			6.-		18.-		4.-	28.-
					718.-	676.-	1458.-		324.-	3176.-

Avdeling: Kompani Gjestal.

Regnskapsskjema for midlertidige vaktavdelinger.

AVANGER LITHOGRAFISKE ANSTALT 1870

Dato 1945		Tekst	Kassakonto Debet	Kassakonto Kredit	Lønn Debet	Familie-tillegg Debet	Kost-godtgj. Debet	Kvarter-godtgj. Debet	Klæs-godtgj. Debet	Utbetalt	
mai		Transport fra side 5			718.-	676.-	1458.-		324.-	3176.-	
5-11	4	Sigurd Hognestad			6.-		18.-		4.-	28.-	
		Einar Tåland			6.-	28.-	18.-		4.-	56.-	
		Jan Marton Völstad			6.-		18.-		4.-	28.-	
		Konrad Tjelta			6.-	34.-	18.-		4.-	62.-	
		Torleif Nevland			6.-	28.-	18.-		4.-	56.-	
		Horvald Nevland			6.-	28.-	18.-		4.-	56.-	1
		Trygve Nevland			6.-		18.-		4.-	28.-	36
		Ola Aalgaard			6.-		18.-		4.-	28.-	1
					766.-	794.-	1602.-		356.-	3518.-	

Stavanger, den 14.juni 1945 .

Fölgende mannskaper melder seg for Kp.lo, fenrik Auestad, Sandnes lördag 16.6. 45 kl. lo.3o.

Nils Lomeland, Ålgård.
Anskar Ravndal, Ålgård.
Toralf Madland. "
Arvid Scheie, Oltedal.
Fritjof Skurve, Ålgård.
Johan Egeland, "
Halvar Ravndal, "
Gudmund Håkull, "
Kåre Idland, "
Steinar Lomeland, "
Trygve Nevland, "
Borge Idland, "
Tor Nevland, "
Sigurd Ravndal, "
Rasmus Auestad,
Georg Nevland,
Severin B. Bollestad,
Steinar Lima,
Per Ellingsen,
Sören Gjestad